

ELIŠKA JAKUBÍČKOVÁ BLÍZKOST

Eliška Jakubíčková je malířka uhrančivé síly a jistoty výrazu. Na poli současné čisté gestické malby patří mezi nejpřesvědčivější autory. Zůstává věrná velkorysému expresivnímu gestu a nenechává se zvíkat trendy.

Začínala na pražské Akademii v ateliéru Jiřího Načeradského, představitele ničím nespoutané figurální malby, jehož expresivita je jí přirozeně blízká. Absolvovala v ateliéru Zdeňka Berana. Jeho škola je s hyperrealistickým přístupem, kázní a staromistrovsky dokonalou technikou na opačném pólu malby, a jeho absolventi jsou na současné scéně většinou dobře rozpoznatelní. To se o Elišce Jakubíčkové říci nedá. Z Beranova ateliéru si odnesla především kázeň a vytříbila smysl pro monumentalitu. Možná právě zde se nachází počátek jejího malířského zaujetí hmotou a hmotností, jehož projevy na plátnech velkého formátu jsou vzhledem k malířčině tělesné konstituci překvapivé. Eliška Jakubíčková si dokázala vybrat od obou profesorů to podstatné a pro sebe přirozené, osvobodila se od manýr spjatých s ateliérovou kulturou, a vyvinula sobě vlastní postupy. Její přirozený talent jí dovoluje velkorysý rozmach, do kterého vkládá na křehkou ženu neočekávanou energii. Její malba se vyznačuje velkou jistotou a přesvědčivostí a je v ní snad i cosi mužského. Charakteristická je pro ni koexistence dvou protichůdných výrazových složek:

Salome, 2007, akryl, plátno, 190x130 cm

Dva, 2010, akryl, plátno, 220x190 cm

Barborka, 2012, akryl, plátno, 80x100 cm

Obzor, 2007, akryl, plátno, 160x210 cm

Blížkost, 2010, akryl, plátno, 150x130 cm

energické jistoty a momentu hledání. Ani v hledání však netápe. Její hledání je rozhodné a koncentrované. Vychází ze středu, po chvíli nabírá jasný směr. Tehdy malířka opouští hledací polohu, nezůstává u prvotní gestičnosti. Malba se stává formulací. Tím se odlišuje od abstraktní exprese pollockovského ražení, ačkoliv užívá podobné prostředky, jako velkou plochu, lití a stříkání barev, malířskou štětku místo štětce a barvy jednou nechává stékat, jinde jí zasychají husté pasty.

Eliščino propojení s vlastním středem, její koncentrovanost a prožitek sledovaného jevu neslouží osobní sebereflexi. Její pocity a ona sama nejsou cílem. Všechna senzitivita, pozorné vnímání vlastních vnitřních pochodů a dějů a jejich následný záznam jsou cestou. Cílem je sdílení zakoušení a poznávání světa, který je pro ni společenstvím jsoucen často velmi rozličné podstaty. Přistupuje k nim v existenciálním rozpoložení, ohledává je zblízka. Oni, ony, ona se jí proměňují v nás. Shledává je - nás blízkými, a tak se nacházíme bez rozdílu a preferencí na jejích plátnech. Biblické postavy se na jejích obrazech ocitají bez vyznavačského patosu, zato se silou univerzálního sdělení. Job sedí na hromadě hnoje jako černá výčitka, Job v nás, my v Jobovi, malovně v konfrontaci s vírou. Ztracení synové se stále budou ztrácet, vracet a nakonec budou přijímání. Salomé v marnivé nevědomosti budou zas a zas tančit svůj tanec života za hlavu. Eliška nepřevypravuje biblickou dějepravu, ty příběhy, to jsme my, naše stavy, myšlenky. Květiny maluje jako bytosti, třeba lehkovážné a pro odlehčení, pro vlastní radost. Rasantním tahem vykrouží jabloňový květ, ze kterého tryskají radost a život. Ačkoliv poupátko zabírá půl čtverečního metru, cítíme právě jeho křehkost i životnost.

Dává formu a objem skutečností, se kterými si tyto veličiny obvykle nespojujeme. Dává hmotnost myšlenkám, lehkost hmotné realitě. Doslova zhmotňuje nehmotné, a my, stojíce před jejími obrazy, máme možnost zakoušet téměř fyzicky tíhu myšlenky či hřejivost blízkosti.

Dokonale zvládnuté gesto samo o sobě může být ošemetné. Svádí k samoučelnosti, malovaná věc se stává záminkou k malování. Toho pokušení si je Eliška Jakubíčková vědoma a odolává. Síla jejího výrazu není v samotném vnějším dojmu, který je často vskutku velkolepý, rovnocenně působí i zevnitř. A právě díky této kombinaci velkoleposti formy a vnitřní síly patří Eliščina malba mezi to nejlepší, co u nás na poli současné exprese vzniká.

Lucie Šiklová